

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Mexicana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66816)

PROVINCIA
MEXICANA.

Septem domicilia Mexicana Provin-
cia complectitur, in eisque socios
centum & viginti quattuor. In Me-
xicano Collegio duodesexaginta. In
Mechoachano sexdecim. In Ange-
lopolitano viginti. In Guaxacano de-
cem. In probationis domo Terozotlana non plures
octo. Tribus minus in domo S. Crucis, septem denique
in sede Manilla. Nullus hoc anno Dei beneficio deside-
ratus est, adiuncti vero quinque.

MEXICANVM, ET
Texozotlanum.

AVtum est Mexicanum Gymnasium auditori-
bus quadringentis, nam Archiepiscopus, ut est
in suo tuendo grege in primis vigilans, ad erudiendum
conscientiæ questionibus Clerum, eas à nostris explica-
ri voluit. quæ res magnum Clericorum numerum ad
scholas nostras adiunxit. Eorum, qui diuinis sacra-
mentis se frequenter expiant, non minor vtiq; neq; nu-
merus neque fructus est, quam in ceteris locis. Mu-
lier quædam cum ægrotaret, & peius illi esset in dies
curatū est à domesticis, ut confiteretur; quæ cum non
facile adduci posset, missus est à nobis vnus, qui simula-
tione officij, dum iacentem inuisit, ad peccatorum con-
fessionem adduceret. Quærit ex ea pater, an aliquid in
ani

animo lateat, quod confessione sui expiandum, negat illa præcise. monet hic, ut ad memoriam vitam sibi redigat antea actam. ea tamen, ac si nullius conscientia delicti teneretur, nihil se commemorasse significat. Tū Pater, quasi id quod erat diuinans, quæ isthæc, inquit, dementia est, ut malis per summum dedecus sempiternis addici supplicijs, quam breui quodam pudore suffundi quem gloria mox excipit immortalis? Hic illa effusis repente lacrimis, libet, inquit, parere monitis Pater, occultisque peccatis confessione detectis paulo post excessit è vita. Ad Philippinas cum Philippi Regis mandato nauigandum esset, Præses homo religiosus in primis, negavit hinc se recessurum, quin secum aliquos è nostris auheret; & id ipsum multi viri principes contenderunt. cumq. re prius agitata ei nostri polliciti essent; ille quasi Deo gratias agens, nostris inspectantibus flexit genu, quod eos secum duceret, quibus ad Ethnicorum conuersionem Dominus vteretur. Sunt ad eam rem Sacerdotes destinati tres, laicus vnus. Quid tamen ab ijs actum sit hoc anno, nondum cognitum est, speramus cognitum iri propediem. Missi sunt & ad Sacatenas Patres duo, vbi non sine multo discrimine, (sunt enim regiones illæ excursionibus barbarorum infestæ) proximorum causa laborarunt. Habet hic beneficos multos Societas nostra. Sunt templo ex argento candelabra tributa quatuor, lampades calicesq. & alia huiusmodi ornamenta complura, quæ multis aureorum millibus æstimantur: ut plane nihil desiderandum sit aliud, nisi ut tantæ hominum de nobis opinioni par vitæ sanctitas integri-

gri-

gritasq. respondeat. De Texozotla, præter ea, quæ proximo anno scripta sunt, nihil est fere præcipui. Misisti sunt ex hac sede in Guaicotham Sacerdotes duo. abest hinc regio passuum millibus nonaginta, annu in ea nostri in instituendis ad Christi fidem ac mansuefaciendis efferatis incolarum moribus consumpserunt. est in hac prouincia hominum natio quædam, in qua etsi religionis Christianæ cernuntur initia; tamen quia eius regionis lingua ab omnibus ignoratur, inculta & deserta relinquitur. Sacerdos noster, qui iamdiu vix eius linguæ attigerat elementa, ad eam se reuocans ita perdidicit, vt multum & habendis concionibus & confessionibus audiendis nationi illi profuerit.

M E C H O A C H A N V M.

Est & in Mechoachano templo pœnitentium numerus satis frequens, vt aliqui confessionis causa è longinquis locis huc confluant. Quidam viuebat ad eo licenter, vt quod vis scelus non dubitaret admittere: itaq. palam eum demones spectris & vociferationibus perterrebant: cum patrem conuenisset è nostris grauisimamq. illi peccata confessus esset; ius in eo suum malus Demon amisit; nec vt ceteris noctibus, sic in sequenti sese illi ad terrorem obiecit: exaudiebantur tantum confusa quædam & ex occulto missæ voces, quas ille cum se à peccatis diligentius purgasset, funditus à sese dispulit. Mulier etiam ad nos venit tum veneficijs maxime dedita, tum alijs contaminata vitijs; ea cū à sensibus aberrasset, visa sibi est ad subterranea quædam

dam deferri loca, tenebris obsita & fœtore teterrima, in iisque spectare tum tormentorum genera varia, tū è suis affinibus amicisq. nonnullos, qui iam vita functi à sæuissimis tortoribus mactabantur. Postero die sibi ipsi reddita nihil habuit antiquius, quam ut suorum scelerum magnitudinem confessione deleveret. Alius peccata sacerdoti nostro confessus, cum instituisset ille quidem vitam e virtute fingere, postea tamen de virtutis curriculo deflexisset, nec dubitaret ea ipsa peccare, quæ iam ante damnarat, subito rapi sibi visus est Iudicis ante tribunal, ibique adesse eum, cui se expiaverat Patrem gravissime se accusantē, quod, quas semel per confessionē maculas eluisset, eas denuosine pudore susciperet. Quo viso exterritus cum lacrimis redit ad Patrem & in viam, quam reliquerat diuina gratia comite se reduxit. Pari studio duo de nostris qui Quanaxuatum profecti sunt, communi animarum utilitati seruiert. nam cum hæc Prouincia Barbaris, quos Chichimecas vocant, infesta sit, vix inuentus est, qui in ea de diuinis rebus sermonē habere posset. multa ibi extirpata sunt vitia, multa odia restincta. Cuidā autem cum nulla ratione persuaderi posset, ut cum inimico rediret in gratiam, rem tentauit sacerdos noster supplexq. ad eius sese pedes aduoluit; sed ille ut adhuc erat in recenti tumore, in præsentia supplicem repulit; postea cum irarum feruor resedisset, dum insignem illam summisionem Patris redigit ad memoriam, adeo permotus est, ut sponte rem omnem eius arbitrio voluntatiq. permiserit.

A N G E L O P O L I T A N V M.

EX Angelopolitano Collegio vberes quoque collecti sunt fructus. Et ut a cōmunibus discedamus, Venit ad confessionem quidam, qui præ tristitia ac desperatione rerū suarū laqueo statuerat finire vitam. Dum restem parat, vnde se suspendat, Ecce tibi B. Franciscus, cuius præcipuo quodam studio tenebatur, hisce eum verbis reuocat ab insania. Quid agis miser? quin ad sanitatem redis? non sentis ad inferos te precipitem agi? qua voce tanquam è tenebris reuocatus ad lucem, continuo aduolat ad Collegium, sacerdotiq. nostro rem totam aperiens, vitam etiam antea factam per confessionē expiauit. Auctores pacis sæpe sunt nostri. sæpe enim inter primarios grauissimæ contentiones existunt, sæpe iurgijs ac contumelijs ad arma prouocant. Alapam Sacerdoti nobili eques quidā impexit, et quod grauissimum est, in æde maxima, populo inspestante. quam ille ignominiam non ferens totus ad vlciscendum inimicum exarsit. Quidam autem è nostris, id quod Deo acceptum referendum est (res enim sæpe tentata nunquam cesserat ex sententia) cū in eius se familiaritatem insinuasset, sermonemq. de diuinis rebus intulisset, quasi admotis facibus hominē sic incendit, vt nulla suæ dignitatis ratione habita offensam vltro remisit. Ne is quidem exiguus numerandus est, fructus quod Indi, quos hispanus naturales appellat, quorum ingens huc numerus ad lanificia conficienda se confert, omnis salutis præsidio carebant; vt etiam,

etiam, quibus verbis signum crucis exprimerent, ignorarent; nunc sociorum exculti laboribus, & ea tenent, quae ad animi salutem pertinent, & cum nullis antea sceleribus temperarent, ab omni vitiorum genere quoad eius fieri potest, sese cohibent. Gymnasij numerus definitur auditoribus fere centum, pueris triginta exceptis, qui in Seminario quodam puerorum instituntur. factum est initium conscientiae explicandi quaestiones, quibus non pauci, & è nostris, & ex externis intersunt. Magna est autem civitatis in nos benevolentia pari cum liberalitate coniuncta: & praeter ornamenta complura, quibus nostram illustravit ad vitam etiam nostras, quibus sustentandis nulli sunt reditus, ita tuetur, ut cum quattuor & viginti socij numerentur, multo tantum maiorem numerus alii possit.

